

ЦИЉЕВИ

Циљ ове брошуре је да:

- промовише потребу заштите од девизног ризика,
- објасни обрачун цене уговора о терминској куповини или продаји девиза,
- информисаће о расположивим инструментима заштите од девизног ризика из понуде домаћих банака,
- укаже на неопходност да се информације о условима заштите од девизног ризика потраже од више банака.

Заштита од ризика промене девизног курса обезбеђује стабилност пословања предузећа и предвидив девизни курс.

ПРЕПОРУКЕ

Обиђите бар 5 банака пре него што изаберете најповољнију понуду за термински уговор.

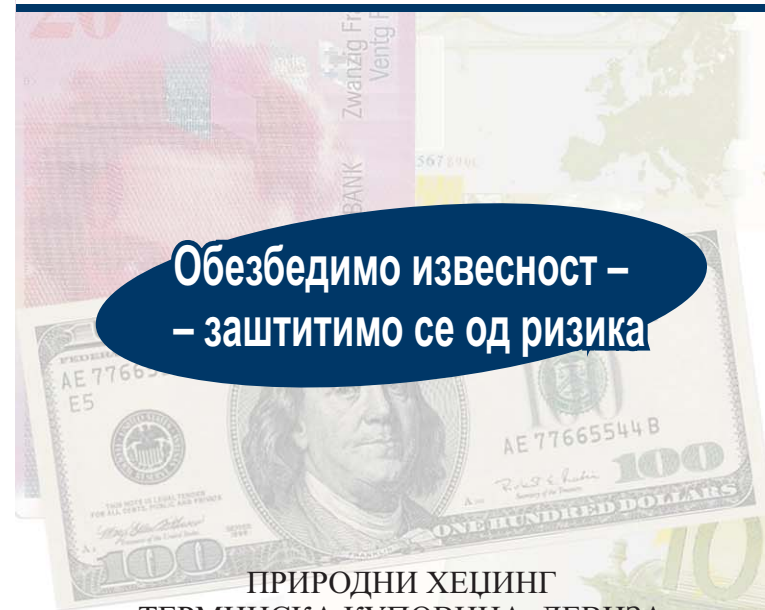
Више информација о заштити од девизног ризика - девизном хеџингу, списак линкова банака који упућују на понуду инструмената девизног хеџинга, као и калкулатор терминског курса, може се наћи на интернет страници Народне банке Србије:

www.nbs.rs

Такође, упућујемо и на публикацију:

Финансијски деривати

на поменутој интернет страници Народне банке Србије и сајту АСЦ Србија.

Заштита од ризика промене девизног курса

**Обезбедимо извесност –
– заштитимо се од ризика**

Народна банка Србије
Немањина 17, Београд
Инфо центар тел: 0800 111 110

www.nbs.rs

ПРИРОДНИ ХЕЏИНГ
ТЕРМИНСКА КУПОВИНА ДЕВИЗА
ТЕРМИНСКА ПРОДАЈА ДЕВИЗА
ВАЛУТНИ СВОПОВИ
ПОКРИВЕНИ ФОРВАРДИ

ПОТРЕБА ЗАШТИТЕ

Приходи у једној валути, а плаћања у другој валути аутоматски излажу предузећа ризицима промене девизног курса.

Предузећа са девизним плаћањима и динарским приходима (увозници) губе када динар слаби.

Предузећа са девизним приходима и динарским плаћањима (извозници) губе када динар јача.

Што је већи несклад између прихода у једној и плаћања у другој валути, то је већа потреба за заштитом од девизног ризика.

КОРИСТИ ЗАШТИТЕ

Кретање курса динара у будућности немогуће је са сигурношћу предвидети. Заштитом од девизног ризика, предузеће отклања неизвесност у погледу кретања девизног курса чиме омогућује:

1. јасну калкулацију новчаних токова у будућности,
2. јасно формирање цена својих производа које омогућава реализацију пословних планова,
3. стабилност у пословању и могућност да се предузеће фокусира на свој основни бизнис.

ПРИРОДНИ ХЕЦИНГ – НАЈБОЉА ЗАШТИТА

Природни хецинг подразумева задуживање у истој валути у којој се остварују приходи. За предузеће, ово је најјефтинији облик заштите од ризика. Међутим, нека предузећа не могу на овај начин да обезбеде потпуну усклађеност валутне структуре плаћања и прихода. Због тога постоје различити тржишни инструменти заштите од девизног ризика.

Валутна усклађеност прихода и расхода је најбоља заштита –
– природни хецинг

ТЕРМИНСКИ УГОВОР

Термински уговор (или девизни форвард) је уговарање куповине или продаје девиза на уговорени дан у будућности по унапред уговореном курсу.

Термински уговор је обавезујући и за банку и за предузеће, без обзира на тржишни ниво девизног курса у тренутку његовог извршења.

Термински уговор је обавезујући и за банку и за предузеће, без обзира на тржишни ниво девизног курса у тренутку његовог извршења.

ТЕРМИНСКИ КУРС

Цена девиза које се купују или продају на уговорени дан у будућности - термински курс - најчешће се израчунава по формули чији су елементи:

- текући девизни курс,
- рок уговора,
- разлика каматних стопа на динаре и девизе,
- премија ризика која се разликује од банке до банке.

Логика формуле је да се преко терминског курса уједначавају приноси на две валуте у датом року уговора. Тако купац девиза које носе нижу каматну стопу него динари, у будућности плаћа девизе по терминском курсу вишем од текућег (компензација приноса продавцу).

Овако обрачунат термински курс не представља пројекцију нивоа девизног курса у будућности. То значи да већи термински од текућег курса не значи очекивање слабљења динара, већ рефлектује разлику у каматним стопама између валута.

Сигурност се плаћа, али се вишеструко исплати.

ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ

Терминска куповина девиза са покрићем (покривени форварди, квази форварди или форварди са депозитним покрићем) је уговор о терминској куповини девиза код којег се од предузећа тражи да одмах, у тренутку уговарања трансакције положи део или целу динарску противвредност девиза које купује на одређени дан у будућности. На ове депозите банка обично плаћа само део тржишне камате или је уопште не плаћа, па је цена овог инструмента само наизглед повољнија од класичних терминских уговора. То не мора да значи да су они заиста и јефтинији. Због скривеног трошка, који настаје услед ниже камате на динарски депозит, предузећа која се определиле за терминске уговоре са покрићем треба да буду врло опрезна када пореде цене ових инструмената.

Валутни свопови – куповина/продаја девиза уз обавезу купца/продавца да исту суму прода/купи на уговорени дан у будућности. Овај инструмент омогућује предузећу:

- заштиту од курсног ризика - у случају временског неподударања прилива и одлива по валути у будућности,
- управљање ликвидношћу – тако што обезбеђује ликвидност у случају привременог дефицита домаће валуте, а суфицита стране валуте и обрнуто.

позовите 0800 111 110

Предузеће изложено ризику промене девизног курса коцка се својим новцем.